Lietas Nr. A420319213
Lietas arhīva Nr. A42-03192-13

SPRIEDUMS
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2013.gada 30.septembris

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese D.Makarova,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par /inspekcija/ faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku, nesniedzot atbildi pēc būtības uz /pers. A/2013.gada 14.janvāra iesniegumu par /inspekcija/ 3.ekspertu daļas 2012.gada 19.decembra atzinumu Nr.10750/1553/5.3-1 „Par /Pers. A/ veselības aprūpi no 10.04.2010." un morālā kaitējuma 10000 latu atlīdzinājumu.

Aprakstošā daļa

[1] /inspekcija/ (turpmāk – Inspekcija) sakarā ar pieteicēja /pers. A/ 2011.gada 23.maija, 2011.gada 6.jūlija, 2012.gada 4.septembra, 2012.gada 6.septembra un 2012.gada 17.oktobra iesniegumiem veica pieteicēja veselības aprūpes kvalitātes pārbaudi SIA „Veselības centrs 4", VSIA „Rīgas Austrumu Klīniskā Universitātes slimnīca" klīnika „Gaiļezers", AS „Latvijas Jūras medicīnas centrs", Vecmīlgrāvja primārās veselības aprūpes centrā un VSIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca", sākot ar /datums/. Pārbaudes rezultātā Inspekcijas 3.ekspertu daļa 2012.gada 19.decembrī sastādīja atzinumu Nr.10750/1553/5.3-1 „/pers. A/ veselības aprūpi no 10.04.2010." (turpmāk – Atzinums). Savukārt 2012.gada 20.decembrī /nodaļa/ vadītāja pieņēma lēmumu Nr.10750/1553/5.3-1, kurā atzīts, ka nav konstatēti pieteicēja veselības aprūpes pārkāpumi minētajās ārstniecības iestādēs laikā no 2011.gada 10.aprīļa līdz 2012.gada 7.maijam.

Inspekcijā 2013.gada 14.janvārī saņemts pieteicēja iesniegums, kurā iesniedzējs iebilst pret Inspekcijas Veselības aprūpes kvalitātes kontroles nodaļas vadītājas 2012.gada 20.decembra lēmumā Nr.10750/1553/5.3-1 atzīto, tāpēc lūdz atcelt šo lēmumu un atlīdzināt kaitējumu 10000 latu apmērā sakarā ar nepienācīgu pieteicēja iesniegumu izskatīšanu un apmelojošas informācijas norādīšanu.

Izskatot pieteicēja 2013.gada 14.janvāra iesniegumu, Inspekcijas vadītājs 2013.gada 14.februārī pieņēma lēmumu Nr.1.4-2/987/17, ar kuru apstrīdēto lēmumu atstāja negrozītu, bet pieteicēja iesniegumu atzina par nepamatotu, norādot šādus argumentus un apsvērumus:

[1.1] Pieteicējs Inspekcijā ir vērsies ar vairākiem iesniegumiem, proti, ar 2011.gada 23.maija, 2011.gada 6.jūlija, 2012.gada 16.augusta, 2012.gada 4. un 6.septembra un 2012.gada 17.oktobra iesniegumiem.

Iesniegumu izskatīšanas rezultātā ar Inspekcijas 2012.gada 9.novembra lēmumu cita starpā uzlikts par pienākumu Inspekcijas Veselības aprūpes kvalitātes kontroles nodaļai viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas sastādīt atzinumu un pieņemt lēmumu saskaņā ar Pacientu tiesību likuma 18.panta trešo daļu, izvērtējot pieteicēja iesniegumos minēto. Tā rezultātā Inspekcijas 3.ekspurtu daļas eksperte veica pārbaudi un 2012.gada 19.decembrī sastādīja Atzinumu, nekonstatējot pieteicēja veselības aprūpes pārkāpumus SIA „Veselības centrs 4", VSIA „Rīgas Austrumu Klīniskā Universitātes slimnīca" klīnika „Gaiļezers", AS „Latvijas Jūras medicīnas centrs", Vecmīlgrāvja primārās veselības aprūpes centrā un VSIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca", uz ko pieteicējs norādījis Inspekcijai adresētajos iesniegumos. Pieteicēja veselības aprūpes kvalitāte tika vērtēta saistībā ar pieteicēja norādīto 2011.gada 10.aprīlī gūto traumu un pieteicēja norādītajām tālākajām veselības aprūpes epizodēm. Vienlaikus Inspekcija pārbaudes laikā konstatēja, ka pieteicēja medicīniskajā dokumentācijā oftalmoloģe /pers. H/ ir veikusi mazinformatīvus ierakstus par pieteicēja acs stāvokli, taču Inspekcijas ieskatā šis pārkāpums nav ietekmējis pieteicēja veselības aprūpes kvalitāti. Tāpat Inspekcija konstatēja, ka SIA „Veselības centrs 4" ir pieļāvis Ministru kabineta 2006.gada 4.aprīļa noteikumu Nr.265 „Ārstniecības iestāžu medicīniskās un uzskaites dokumentācijas lietvedības kārtība" 22.punkta pārkāpumu, jo nav nodrošinājis pieteicēja medicīniskās kartes un tajā iekļautās informācijas saglabāšanu, sakarā ar ko ārstniecības iestādes valdes loceklei uzdots turpmāk ievērot

norādītās normas prasības. Pie administratīvās atbildības ārstniecības personas šajā gadījumā netika sauktas, jo Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss neparedz atbildību par norādītā normatīvā akta pārkāpumiem.

Inspekcija pārbaudīja arī pieteicējam veikto galvas datortomogrāfijas izmeklējumu un arī šajā sakarā pārkāpumus pieteicējas veselības aprūpes ziņā nekonstatēja. Tāpat Inspekcija nekonstatēja pārkāpumus oftalmoloģes /pers. J/ un /pers. K/ rīcībā, sniedzot pieteicējam veselības aprūpes pakalpojumus. Inspekcija arī nekonstatēja, ka kādai no minētajām ārstniecības personām būtu sniegti norādījumi izturēties pret pieteicēju ar represīvām metodēm, kā to apgalvojis pieteicējs.

[1.2] Sniedzot Atzinumu, Inspekcija pamatojās uz medicīniskajā dokumentācijā fiksēto informāciju, kas atbilstoši administratīvo tiesu praksei ir atzīstama par objektīvu, jo fiksēta uzreiz pēc personas vēršanās ārstniecības iestādē. No medicīniskās dokumentācijas neizriet, ka ārstniecības iestādes būtu pieļāvušas pārkāpumus, veicot pieteicēja veselības aprūpi.

[1.3] Sakarā ar pieteicēja neapmierinātību ar Inspekcijas Veselības aprūpes kvalitātes kontroles nodaļas vadītājas 2012.gada 20.decembra lēmumu Nr.10750/1553/5.3-1 jeb to, ka ārstniecības personas netika sauktas pie administratīvās atbildības, Inspekcija norādījusi, ka atbilstoši Atzinumā fiksētajam netika konstatēti ārstniecības personu pieļauti administratīvie pārkāpumi, tāpēc Inspekcija, pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] panta pirmo daļu un 239.panta 1.punktu, pieņēma lēmumu rezolūcijas veidā uz Atzinuma: „Atteikts uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā saskaņā ar LAPK 238.[1] panta pirmo daļu un 239.panta 1.punktu."

[1.4] Papildus minētajam Inspekcija pārsūdzētajā lēmumā izskaidrojusi pieteicējam, ka gadījumā, ja pieteicējam sūdzības par acs veselības stāvokli saglabājās arī pēc pēdējā oftalmologa apmeklējuma, pieteicējam bija iespēja vērsties atkārtoti pie attiecīgā speciālista vai pie jebkura cita acu ārsta, ko pieteicējs nav darījis, lai gan Pacientu tiesību likuma 15.pantā noteikts ikvienas personas pienākums rūpēties par savu veselību. Pieteicējam arī izskaidrota iespēja vērsties pie sava ģimenes ārsta.

[1.5] Savukārt attiecībā uz pieteicēja pārmetumiem, ka Inspekcija ir nepareizi izvērtējusi Valsts tiesu medicīniskās ekspertīzes centra sniegtos atzinumus, Inspekcija norādījusi, ka tās kompetencē neietilpst minētā centra atzinumu vērtēšana.

[1.6] Inspekcija, izvērtējot Atzinumu, secināja, ka tas atbilst materiālajām un procesuālajām tiesību normām, satur faktu konstatāciju, pieteicēja sūdzību izklāstu, tajā ir sniegtas atbildes uz pieteicēja iesniegumiem. Tāpat vispusīgas, pilnīgas un objektīvas atbildes pieteicējam ir sniegtas arī apstrīdētajā lēmumā, līdz ar to procesuāla rakstura pārkāpumi Inspekcijas darbinieku rīcībā nav konstatējami.

[1.7] Attiecībā uz pieteicēja prasījumu sodīt ārstniecības personas, Inspekcija, atsaucoties uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta praksi, norādījusi, ka privātpersonai nav tiesību prasīt amatpersonas sodīšanu. Šāds prasījums nav pieļaujams, jo privātpersonas tiesiskā interese ir šīs personas tiesību aizsardzības, nevis citu personu sodīšana.

[2] Veselības ministrija 2013.gada 30.janvārī pieņēma lēmumu Nr.01-20fiz.15/443 un 2013.gada 21.maijā lēmumu Nr.01-20fiz.15/2022, ar kuru pieteicēja lūgumu par kaitējuma atlīdzinājumu 10000 latu apmērā noraidīja, pamatojoties uz šādiem motīviem:

[2.1] Pieteicējs lūdzis atlīdzināt viņam nodarīto morālo kaitējumu 10000 latu apmērā 2012.gada 17.oktobra, 2012.gada 2.novembra un 2012.gada 20.novembra iesniegumos. Pieteicēja ieskatā morālais kaitējums nodarīts ar Inspekcijas prettiesisko faktisko rīcību. Veselības ministrija šajā sakarā konstatējusi, ka ar Inspekcijas 2012.gada 9.novembra lēmumu Nr.1.4.-2/22176/87 ir noraidīts pieteicējs lūgums atzīt par prettiesisku Inspekcijas 2012.gada 24.augusta vēstuli Nr.5.3-1/17870/8676, ar kuru Inspekcija informējusi pieteicēju par iespējām saņemt viņam nepieciešamos veselības aprūpes pakalpojumus, kā arī par iespējām pārsūdzēt tiesu eksperta sniegtos atzinumus. Savukārt ar Inspekcijas 2013.gada 14.februāra lēmumu Nr.1.4-2/987/17 ir noraidīts pieteicēja lūgums atzīt par prettiesisku Inspekcijas 2012.gada 20.decembra lēmumu Nr.10750/1153/5.3-1, ar kuru atzīts, ka pieteicēja veselības aprūpes pārkāpumi ārstniecības iestāžu rīcībā nav konstatējami.

Ievērojot minēto, kā arī ņemot vērā Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 9.pantu un Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta tiesu praksi atlīdzinājuma lietās, Veselības ministrija secinājusi, ka neiestājas viens no priekšnoteikumiem kaitējuma atlīdzināšanai, proti, valsts pārvaldes iestādes faktiskās rīcības prettiesiskums. Tādējādi prasījums par atlīdzinājumu ir noraidāms.

[2.2] Vienlaikus Veselības ministrija norādījusi, ka pieteicēja sūdzības par Inspekcijas 2012.gada 9.novembra lēmuma Nr.1.4-2/22176/87 atzīšanu par prettiesisku ir piekritīgas Administratīvajai rajona tiesai, nevis Veselības ministrijai, jo Inspekcijas vadītāja lēmumi un rīcība ir pārsūdzami administratīvajā tiesā.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2013.gada 27.februārī saņemts pieteicēja pieteikums un ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2013.gada 6.marta lēmumu ierosināta administratīvā lieta par /inspekcija/ faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku, nesniedzot atbildi pēc būtības uz /pers. A/2013.gada 14.janvāra iesniegumu par /inspekcija/ 3.ekspertu daļas 2012.gada 19.decembra atzinumu Nr.10750/1553/5.3-1 „/pers. A/ veselības aprūpi no 10.04.2010." un morālā kaitējuma 10000 latu atlīdzinājumu. Savukārt 2013.gada 28.maijā tiesā saņemts pieteikuma papildinājums.

Pieteikumā un tā papildinājumos ar nepabeigtiem teikumiem, citējumu daļām un izkopējumiem pamatā ir atreferēti pieteicēja Inspekcijai un Veselības ministrijai adresētie iesniegumi un atbildes uz tiem. Saprātīgi formulējot, pieteikuma saturs pēc būtības ir šāds:

[3.1] Pieteicējs Veselības ministrijā un Inspekcijā ar iesniegumiem vērsās 2011.gada 6.jūlijā, 2012.gada 16.augustā, 2012.gada 5. un 6.septembrī, 2012.gada 17.oktobrī, 2012.gada 2. un 20.novembrī, 2013.gada 14. un 25.janvārī.

2012.gada 16.augusta iesniegumu pieteicējs pamatoja ar 35 dokumentu kopijām. Šajā iesniegumā tika norādīts, ka pieteicējs vērsās poliklīnikā pēc savas dzīvesvietas, taču viņam tika atteikts saņemt kvalificētu atzinumu. Ārsts – oftalmologs pret pieteicēju izturējās nevērīgi, jo šāds bija trešo personu un augstāko amatpersonu rīkojums. Par to pieteicējam kļuva skaidrs jau pēc nedēļas, kad pieteicējam sāka stipri sāpēt un asarot kreisā acs. Pieteicējam acs slimība progresēja. Pieteicējs par acs traumas sekām detalizēti tika norādījis arī tiesībsargājošām iestādēm un tiesu ekspertīzes centram.

Pieteicējam saskaņā ar prokuratūras 2012.gada 10.augusta lēmumu pilnībā tika atņemtas tiesības saukt pie kriminālatbildības personas, kuras pieteicējam sakropļoja aci. Sakarā ar šādu lēmumu pieteicējs ar tiesas starpniecību no lietuvieša, kas uzbruka pieteicējam, nevar piedzīt par ārstēšanos iztērētos līdzekļus.

VSIA „Rīgas Austrumu Klīniskās Universitātes slimnīca" darbinieki pieļāva kļūdas, ārstējot pieteicēju. Kļūdas tik pieļautas apzināti, jo nekvalificētie izmeklējumi un tiesu medicīniskās ekspertīzes bija trešo personu pasūtītas.

Acs traumas rezultātā pieteicējs kļuvis par nestrādājošo personu, sakarā ar ko pieteicējam nav līdzekļu, lai uzsāktu kvalitatīvu acs ārstniecības procesu.

Ievērojot minēto apstākļu kopumu, pieteicējs Inspekcijai lūdza atcelt atzinumus, kas sastādīti, vērtējot pieteicējam sniegtos veselības aprūpes pakalpojumus, paziņot rezultātus prokuratūrai un izskatīt jautājumu par Valsts tiesu medicīniskā centra eksperta atbilstību ieņemamajam amatam, kā arī ierosināt disciplinārlietu par pasūtītāju darbībām.

[3.2] Pieteikumā arī norādīts, ka, tā kā Inspekcijas darbinieki regulāri sniedza nepatiesu informāciju par pieteicēju, tādējādi maldinot ministriju, pieteicējs sākotnēji Veselības ministrijai lūdza atlīdzināt morālo kaitējumu 3000 latu apmērā, savukārt pēc tam – 10000 latu apmērā, jo pieteicējs nepārtraukti atradās spriedzē un viņam bija emocionālie pārdzīvojumi (miesas bojājumi). Šajā sakarā pieteicējs arī atsaucies uz Ģenerālprokuratūras 2012.gada 30.oktobra vēstuli, kurā norādīts, ka pieteicējs ir pārsūdzējis lēmumu par kriminālprocesa Nr.110092045811 izbeigšanu, savukārt Veselības ministrijas vēstuļu vērtēšana nav prokuratūras kompetencē.

[3.3] Pieteikumā arī iekopēta daļa no Veselības ministrijas lēmumos un atbildes vēstulēs sniegtajām atbildēm uz pieteicēja jautājumiem un lūgumiem par kaitējuma atlīdzinājumu, kā rezultātā pieteicējs izdarījis secinājumu, ka Inspekcijas faktiskā rīcība ir absurda.

[3.4] Pieteicējs uzskata, ka Inspekcija apzināti nav konstatējusi pārkāpumus VSIA „Rīgas Austrumu Klīniskās Universitātes slimnīca" klīnikas „Gaiļezers" ārstniecības personu darbībās. Pieteicēja ieskatā šīs darbības bija apzināti neprofesionālas. Pieteicējs arī uzskata, ka Inspekcijas sastādītie atzinumi ir safabricēti. Vienlaikus pieteicējs uzskata, ka atzinumos nav fiksēti bojājumi, ko pieteicējs guvis savas dzīvesvietas pagalmā un par kuriem klīnikā „Gaiļezers" netika veikti izmeklējumi. Pieteicējs uzskata, ka pārkāpumus ir pieļāvusi arī AS „Latvijas Jūras medicīnas centrs" un Vecmīlgrāvja primārās aprūpes centrs.

[3.5] Pieteicējs uzskata, ka Inspekcijas darbinieki un Veselības ministrija ar sniegtajām atbildēm nav ievērojusi Pacientu tiesību likumā nostiprinātos principus, jo nav veicinājusi pieteicēja kā cietušā tiesību un interešu aizstāvību, kā arī nav piemērojusi tiesiskuma principu un ir pārkāpusi tiesiskās paļāvības principu. Minēto iestāžu darbinieki apzināti pārkāpa Latvijas Republikas Satversmes 89. un 92.pantu. Pastāvot šādiem apstākļiem, pieteicējs uzskata, ka, sākot ar 2011.gada 10.aprīli, viņam ir atņemtas cietušā tiesības, tāpēc pieteicējs, atsaucoties uz Civillikuma un Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma normām, uzskata, ka iestāžu faktiskā rīcība ir atzīstama par prettiesisku un pieteicējam nosakāms kaitējuma atlīdzinājums 10000 latu apmērā. Vienlaikus pieteicējs vērsis tiesas uzmanību, ka tiesa taisa spriedumu par pieteicēja norādīto pieteikuma priekšmetu, nepārsniedzot prasījuma robežas, kā to noteic Administratīvā procesa likuma 249.pants. Līdz ar to pieteicējs lūdzis atcelt Inspekcijas vadītājas 2013.gada 14.februāra lēmumu Nr.1.4-2/987/17, Veselības ministrija 2013.gada 30.janvāra lēmumu Nr.01-20fiz.15/443 un 2013.gada 21.maija lēmumu Nr.01-20fiz.15/2022 un izdot pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu par 10 000 latu atlīdzinājumu.

[4] Inspekcija tiesai iesniegtajā paskaidrojumā pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu, pamatojoties uz šādiem argumentiem un apsvērumiem:

[4.1] Inspekcija pieteicēja veselības aprūpi vērtēja saistībā ar pieteicēja norādīto 2011.gada 10.aprīlī gūto acs traumu. Inspekcija šajā sakarā nekonstatēja pārkāpumus ārstniecības personu rīcībā. Turklāt Inspekcijai nav pamata apšaubīt ārstniecības personu veiktos izmeklējumu un to rezultātus.

[4.2] Atzinums, uz kura pamata pieņemti Inspekcijas lēmumi, atbilst formālām prasībām, procesuālo un materiālo tiesību normām. Inspekcija, uzsākot pārbaudi, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 59.pantu pieprasīja pieteicēja medicīnisko dokumentāciju un uz tās pamata veica ekspertīzi. Līdz ar to Inspekcijas rīcībā nav konstatējami arī procesuāli pārkāpumi. Turklāt Inspekcija izvērtēja pieteicēja norādītos apstākļus un sniedza uz pieteicēja jautājumiem vispusīgas atbildes.

[4.3] Pamatojoties uz minēto, Inspekcija uzskata, ka tā ir ievērojusi Iesniegumu likumā un Latvijas Republikas Satversmē garantētās personu tiesības saņemt atbildi pēc būtības.

[5] Veselības ministrija tiesai iesniegtajā paskaidrojumā paudusi viedokli, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms, minot šādus argumentus:

[5.1] Pieteicējs uzskata, ka valsts pārvaldes iestādes nav sniegušas pieteicējam atbildes pēc būtības uz viņa iesniegumiem un tāpēc ir rīkojušās prettiesiski, sakarā ar ko pieteicējam pienākas morālā kaitējuma atlīdzinājums.

Atbilstoši Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta tiesu praksei atlīdzinājuma piešķiršanai nepieciešams konstatēt nepamatotu tiesību aizskārumu, kas nodarīts ar iestādes prettiesisku faktisko rīcību vai administratīvo aktu. Tā kā konkrētajā

gadījumā iestāžu prettiesiskā faktiskā rīcība, kuras rezultātā pieteicēja tiesības tiktu nepamatoti aizskartas, nav konstatējama, kaitējuma atlīdzinājumam nav pamata.

[5.2] Papildus minētajam Veselības ministrija norādījusi, ka pieteicējs 2012.gada 28.novembrī iepazinās ar administratīvās lietas materiāliem ministrijā un pieteicējam tika izskaidrotas tiesības un pienākumi, kas izriet no Administratīvā procesa likuma 59.panta un Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma attiecībā uz tiesībām saņemt atlīdzinājumu, tostarp norādot, ka atlīdzinājums piešķirams vien prettiesiskas faktiskās rīcības gadījumā.

Motīvu daļa

[6] No pieteicēja apstrīdēšanas iesnieguma un pieteikuma satura konstatējams, ka pieteicējs nepiekrīt Atzinumam un pauž iebildumus par tajā izdarītajiem secinājumiem, vienlaikus uzskatot, ka nav ņemti vērā visi pieteicēja norādītie apstākļi un iebildumi. Līdz ar to visupirms noskaidrojams pieteikuma priekšmets.

Kā norādīts Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2013.gada 6.marta lēmumā, ar kuru ierosināta konkrētā lieta, līdz 2009.gada 10.decembrim /inspekcija/ atzinumi par personu veselības aprūpi tika izskatīti administratīvajā tiesā kā faktiskā rīcība, ņemot vērā Ārstniecības likuma 22.pantu, kas noteica, ka pacientam ir tiesības saņemt sniegtās veselības aprūpes kvalitātes novērtējumu. 2009.gada 10.decembrī 22.pants no Ārstniecības likuma tika izslēgts, tādējādi šobrīd Inspekcijas atzinums vairs nav pārbaudāms tiesā administratīvā procesa kārtībā kā faktiskā rīcība.

Taču 2010.gada 1.martā stājās spēkā Pacientu tiesību likums. Šā likuma 18.panta trešajā daļā noteikts, ka šajā likumā noteikto tiesību vai no tām izrietošo ar ārstniecību saistīto interešu aizstāvēšanai persona normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ne vēlāk kā divu gadu laikā no tiesību vai interešu aizskāruma dienas ir tiesīga iesniegt sūdzību /inspekcija/ normatīvajos aktos noteikto un nepieciešamo darbību veikšanai. Atbilde uz sūdzību sniedzama Iesniegumu likumā noteiktajā termiņā vai – gadījumā, ja tiek uzsākts administratīvais process, – vienlaikus ar lēmuma pieņemšanu šajā procesā. Minētā norma piešķir personai tiesības nevis saņemt atzinumu (ko paredzēja Ārstniecības likuma 22.pants), bet gan tiesības saņemt atbildi uz iesniegumu. Iestādes rīcība saistībā ar iesniegumu apstrīdama vispārējā kārtībā, kā to paredz Iesniegumu likuma 10.pants *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2011.gada 12.oktobra lēmuma lietā Nr.SKA-945/2011 6. un 7.punktu)*.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka konkrētajā gadījumā pieteikums izskatāms Iesniegumu likuma 10.panta tvērumā.

[7] Iesniegumu likuma 10.panta pirmā daļa noteic, ka iestādes rīcība tiek kontrolēta Valsts pārvaldes iekārtas likumā, Administratīvā procesa likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Atbilstoši šā panta otrajai daļai pieteikumu par administratīvo aktu vai faktisko rīcību var iesniegt Administratīvajā rajona tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 250.panta trešo daļu tiesa taisa spriedumu par iestādes faktisko rīcību, pārbaudījusi, vai faktiskā rīcība veikta, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, un vai tā atbilst materiālo tiesību normām.

Ievērojot minēto, tiesa konkrētajā gadījumā pārbaudīs, vai Inspekcija, izskatot pieteicēja iesniegumus un sniedzot uz tiem atbildes, ir ievērojusi procesuālos un formālos priekšnoteikumus, kā arī materiālo tiesību normas.

[8] Personas tiesības likumā paredzētajā veidā vērsties valsts un pašvaldību iestādēs ar iesniegumiem un saņemt atbildi pēc būtības ir nostiprinātas Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 104.pantā un noregulētas Iesniegumu likumā.

Saskaņā ar Satversmes 104.panta pirmo teikumu ikvienam ir tiesības likumā paredzētajā veidā vērsties valsts un pašvaldību iestādē ar iesniegumiem un saņemt atbildi pēc būtības. Šīs tiesības tiek īstenotas uz personas iniciatīvas pamata, vēršoties pie valsts kāda tai interesējoša jautājuma noskaidrošanai. Valsts pienākums atbilstoši šai konstitucionālajai normai ir sniegt atbildi, kurā ir izvērtēti uzdotie jautājumi un tie motivēti atbildēti. Tādā veidā tiek aktivizēta pilsoniskā sabiedrība un valsts darbība kļūst caurskatāmāka. Tā kā valsts savus pienākumus īsteno caur dažādām institūcijām, tad Satversmes 104.panta kontekstā tas nozīmē, ka persona vēršas pie attiecīgās kompetentās institūcijas un saņem kompetentu atbildi *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 21.aprīļa sprieduma lietā SKA-22/2008 17.punktu)*.

Iesniegumu likuma 5.panta pirmās daļas otrais teikums noteic, ka iestāde iesniegumu izskata, vadoties pēc tā satura.

Tātad iestādei, saņemot personas iesniegumu, ir pienākums iepazīties ar tā saturu, noskaidrot personas gribu un sniegt atbildi pēc būtības.

Novērtējusi pieteicēja iestādei adresētos iesniegumus un sakarā ar tiem iestādes sniegtās atbildes, tiesa konstatē, ka iestāde, izvērtējot pieteicēja iesniegumus, objektīvi un saprātīgi ir noskaidrojusi pieteicēja gribu un sniegusi pieteicējam atbilstošu atbildi pēc būtības uz iesniegumos norādītajiem apstākļiem. Par to liecina turpmāk minētais.

[9] No lietas redzams, ka pieteicējs Inspekcijā ir vērsies regulāri un sistemātiski kopš 2011.gada 23.maija, kad tika iesniegts pirmais iesniegums, un vēlāk – 2011.gada 6.jūlijā, 2012.gada 16.augustā, 2012.gada 4. un 6.septembrī un 2012.gada 17.oktobrī, kad Inspekcijā tika saņemti nākamie iesniegumi.

Kā pareizi norāda Inspekcija, no minēto iesniegumu satura izriet, ka pieteicējs Inspekcijā vērsies sakarā ar to, ka pieteicēja ieskatā ārstniecības personas pieteicējam ir sniegušas nekvalitatīvus veselības aprūpes pakalpojumus saistībā ar 2011.gada 10.aprīlī gūto acs traumu, līdz ar to Inspekcija pieteicēja veselības aprūpes kvalitāti vērtēja tieši saistībā ar pieteicēja norādīto 2011.gada 10.aprīlī gūto traumu un pieteicēja norādītajām tālākajām veselības aprūpes epizodēm, kuras viņš vēlējies sasaistīt ar minēto traumu.

Šajā sakarā no Atzinumā izklāstītā tiesa konstatē, ka Inspekcija ir izvērtējusi pieteicēja veselības aprūpi vairākās ārstniecības iestādēs kopš 2011.gada 10.aprīļa, proti, SIA „Veselības centrs 4", VSIA „Rīgas Austrumu Klīniskā Universitātes slimnīca" klīnika „Gaiļezers", AS„Latvijas Jūras medicīnas centrs", Vecmīlgrāvja primārās veselības aprūpes centrā un VSIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca". Atzinumā ir atreferēti pieteicēja medicīniskajā dokumentācijā ārstniecības iestāžu veiktie ieraksti par pieteicēja sūdzībām, izmeklējumiem, diagnozēm un nozīmēto ārstēšanās procesu.

[9.1] Inspekcijai adresētajos iesniegumos un arī pieteikumā norādīts, ka ir nepilnīgi un nekvalitatīvi izvērtēti pieteicējam sniegtie veselības aprūpes pakalpojumi VSIA „Rīgas Austrumu Klīniskā universitātes slimnīca" klīnikā „Gaiļezers", jo izmeklējumi un atzinumi tika safabricēti un pasūtīti no trešajām pieteicēja neminētajām personām.

Tiesa konstatē, ka Atzinuma 9. – 10.lapā ir atreferēti pieteicēja ambulatorajā pacienta medicīniskajā kartē šās ārstniecības iestādes veiktie ieraksti, atbilstoši kuriem pieteicējam ir diagnosticēts galvas sasitums un abpusējs maksilīts. Tāpat, pamatojoties uz pieteicēja apgalvojumiem, norādīts, ka 2011.gada 10.aprīlī pieteicējs esot piekauts un zaudējis samaņu, esot sāpes kreisajā acī. Šajā sakarā konstatēts, ka pieteicējam ir palpatori sāpīgs kreisās acs periorbitālā apvidū. Periorbitālā hematoma. Pieteicējam tika veiktas asins analīzes un galvas izmeklējumi. Pieteicēju apskatījis neiroķirurgs. Medicīniskajā kartē arī norādīts, ka pieteicējam ir sniegti norādījumi griezties pie ģimenes ārsta un ambulatori pie LOR sakarā ar abpusēju maksilītu.

Izvērtējot norādītos, pieteicēja dokumentācijā fiksētos apstākļus, Inspekcija atzina, ka pārkāpumi pieteicējam sniegtajā veselības aprūpē nav konstatējami. Tādējādi, ievērojot Atzinumā fiksētos apstākļus un Inspekcijas lēmumos sniegto novērtējumu saistībā ar Atzinumā fiksētajiem apstākļiem, tiesa nepiekrīt pieteicējam, ka Inspekcija nebūtu izvērtējusi vai nepareizi un nepilnīgi būtu izvērtējusi pieteicējam sniegtos veselības aprūpes pakalpojumus VSIA „Rīgas Austrumu Klīniskā universitātes slimnīca" klīnikā „Gaiļezers". No Atzinuma apstiprinājums šādam apgalvojumam neizriet. Turklāt pieteicējs konkrēti nav norādījis, kādus tieši pārkāpumus ir pieļāvuši šās ārstniecības iestādes darbinieki. Savukārt no Atzinuma konstatējams, ka ārstniecības iestādes ir veikušas nepieciešamos izmeklējumus saistībā gan ar pieteicēja norādītajām sūdzībām par sāpēm acī, gan par sāpēm (sasitumiem) galvā.

Pieteicējs paudis viedokli, ka VSIA „Rīgas Austrumu Klīniskās Universitātes slimnīca" klīnikā „Gaiļezers" veiktie izmeklējumi un to rezultāti ir safabricēti, jo pieteicēja ieskatā „augstākstāvošās amatpersonas" ir sniegušas atbilstošus norādījumus jeb rīkojumus un šos izmeklējumus ir ietekmējušas „trešās personas". Tiesa no lietas apstiprinājumu šādam pieteicēja subjektīvajam apgalvojumam negūst. Pieteicējs nav norādījis tādu informāciju un saprātīgus izskaidrojumus, kas ļautu apšaubīt ārstniecības personu objektivitāti. Turklāt tiesa šajā sakarā konstatē, ka Inspekcija, izskatot pieteicēja iesniegumus, ir vērtējusi ne vien ierakstus pieteicēja medicīniskajā dokumentācijā, bet arī no ārstniecības personām saņemtos paskaidrojumus par pieteicēja veselības aprūpi. Šajā sakarā Inspekcija atzinusi, ka nav konstatējams nedz tas, ka ārstniecības personas izmeklējumu rezultātā būtu sniegušas nepatiesus atzinumus, nedz tas, ka ārstniecības personas izmeklējumus un to rezultātus sniegtu kādu personu ietekmē.

Pieteicējs norādījis arī to, ka medicīniskajā dokumentācijā nav fiksēti visi pieteicējam nodarītie miesas bojājumi, par kuriem izmeklējumi netika veikti. Pieteicējs nav norādījis, kādus tieši miesas bojājumus pieteicējs 2011.gada 10.aprīlī ir guvis un kādi netika norādīti pieteicēja medicīniskajā dokumentācijā. Vienlaikus tiesa konstatē, ka Inspekcija, vērtējot šādu pieteicēja iebildi, norādījusi, ka pieteicējam tika novērtēts gan acs stāvoklis, gan galvas sasitums, sakarā ar ko tika veikts arī CT galvai, kā arī piesaistīts neiroķirurgs.

Ievērojot minēto, tiesa nekonstatē, ka Inspekcija, izskatot pieteicēja iesniegumus par viņam sniegto veselības aprūpi VSIA „Rīgas Austrumu Klīniskās Universitātes slimnīca" klīnikā „Gaiļezers, nebūtu pārbaudījusi kādu pieteicēja minēto apstākli.

[9.2] Pieteikumā norādīts, ka pārkāpumi tika pieļauti arī AS „Latvijas Jūras medicīnas centrs" un Vecmīlgrāvja primārās veselības aprūpes centrā, taču nekādi konkrēti argumenti un iebildumi šajā sakarā nav minēti. Vienlaikus tiesa no Atzinuma un pārsūdzētā lēmuma konstatē, ka Inspekcija vispusīgi, pilnīgi un objektīvi ir izvērtējusi arī šo ārstniecības iestāžu pieteicējam sniegto veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti un devusi tās novērtējumu, atzīstot, ka pārkāpumi pieteicējam sniegtajā veselības aprūpē nav konstatējami.

[10] Papildus minētajam tiesa konstatē, ka Inspekcija pārsūdzētajā lēmumā uzskaitījusi pieteicēja Inspekcijā saņemtos 2011.gada 23.maija, 2011.gada 6.jūlija, 2012.gada 16.augusta, 2012.gada 4. un 6.septembra un 2012.gada 17.oktobra iesniegumus, norādījusi šajos iesniegumos ietvertos prasījumus, izklāstījusi šo iesniegumu izskatīšanas virzību un uzskaitījusi sakarā ar tiem pieņemtos lēmumus. Tāpat Inspekcija norādījusi, kurā no Inspekcijas atbildes vēstulēm ir sniegtas atbildes uz pieteicēja iebildumiem par veselības aprūpi.

Tiesas ieskatā gadījumā, ja persona iesniegumā atkārtoti norāda apstākļus, izsaka iebildumus un uzdod jautājumus, kas vienreiz jau tika izskatīti un uz kuriem jau tika sniegtas atbildes, ir pieļaujami, ka iestāde atbildē uz personas kārtējo iesniegumu atsaucas uz iestādes iepriekš sniegtajām vēstulēm, kurās ir ietvertas atbildes uz personu interesējošiem jautājumiem. Turklāt, ja atbilde uz iesniegumu ir dota iepriekš, un tā saturs attiecībā uz iepriekšējā iesniegumā norādītajiem tiesiskajiem vai faktiskajiem apstākļiem pēc būtības nav mainījies, iestādei ir tiesības iesniegumu atstāt bez izskatīšanas, kā to noteic Iesniegumu likuma 7.panta pirmās daļas 5.punkts.

Konkrētajā gadījumā iestāde ir atbildējusi uz visiem pieteicēja pieminētajiem iesniegumiem pēc būtības. Turklāt Inspekcija, izskatot pieteicēja iesniegumus, ir atbilstoši rīkojusies, lai noskaidrotu objektīvo patiesību, proti, ir pieprasījusi pieteicēja medicīnisko dokumentāciju un ārstniecības personu paskaidrojumus un izvērtējusi tos, kā arī izvērtējusi pieteicēja iebildumus un sniegusi uz tiem atbildi pēc būtības. Tiesa konstatē, ka Inspekcijas faktiskā rīcība konkrētajā gadījumā ir veikta, ievērojot procesuālos un formālos

priekšnoteikumus, un tā atbilst materiālo tiesību normām. Līdz ar to tiesa atzīst, ka Inspekcijas faktiskā rīcība pretēji pieteicēja apgalvojumiem ir tiesiska.

Papildus minētajam tiesa norāda pieteicējam, ka uzklausīšanas pienākuma būtība nav vērsta uz to, lai panāktu privātpersonai vēlamu rezultātu, bet gan, lai noskaidrotu objektīvo patiesību tās iespējami augstākā pakāpē. Tādējādi nevar prasīt no iestādes tādus argumentus, kādus tos vēlas privātpersona, bet no iestādes var prasīt tādus argumentus, kas ir objektīvi taisnīgi un vērsti uz tiesiska lēmuma panākšanu. Tādējādi, ja iestādes sniegtā atbilde (veiktā faktiskā rīcība) ir neatbilstoša personas vēlamajam rezultātam, tas pretēji pieteicēja ieskatiem neliecina par iestādes faktiskās rīcības prettiesiskumu.

Tiesa arī konstatē, ka pieteicējs Inspekcijā ar iesniegumu (sakarā ar ko vēlāk vērsies tiesā) ir vērsies 2013.gada 14.janvārī, savukārt atbilde uz to sniegta 2013.gada 14.februārī. Tādējādi iestāde ir ievērojusi arī Iesniegumu likuma 5.panta trešo daļu, kas noteic, ka iestāde atbildi pēc būtības sniedz saprātīgā termiņā, ņemot vērā iesniegumā minētā jautājuma risināšanas steidzamību, bet ne vēlāk kā viena mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas, ja likumā nav noteikts citādi. Tādējādi arī šajā sakarā iestāde pārkāpumus nav pieļāvusi.

[11] Pieteikumā pieteicējs norādījis, ka kāds Lietuvas valsts iedzīvotājs pieteicēju ir piekāvis, taču tiesībsargājošās iestādes pieņēma lēmumu par atteikšanos ierosināt kriminālprocesu par saņemtajiem miesas bojājumiem (kreisajai acij). Šajā sakarā pieteicējs atsaucies uz Ģenerālprokuratūras 2012.gada 30.oktobra lēmumu Nr.3.2-59-01, kriminālprocesa Nr.110092045811 ietvaros pieņemtajiem lēmumiem un to, ka pieteicējs šos lēmums ir pārsūdzējis. Šajā sakarā pieteicējs arī norādījis, ka sakarā ar tiesībsargājošo iestāžu pieņemtajiem lēmumiem pieteicējam nav iespēju piedzīt zaudējumu atlīdzinājumu no Lietuvas valsts iedzīvotāja, kas pieteicējam esot nodarījis miesas bojājumus.

Pirmkārt, minētie pieteicēja iebildumi nav vērtējami ne vien izskatāmās lietas ietvaros, bet vispār administratīvajā tiesā, jo atbildība par noziedzīgiem nodarījumiem pret personas veselību, tajā skaitā miesas bojājumu nodarīšanu, ir paredzēta Krimināllikuma 13.nodaļā. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 1.pantu Kriminālprocesa likuma mērķis ir noteikt tādu kriminālprocesa kārtību, kas nodrošina efektīvu Krimināllikuma normu piemērošanu un kriminālietiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu bez neattaisnotas iejaukšanās personas dzīvē. No minētā secināms, ka tādu darbību, par kurām atbildība paredzēta Krimināllikumā, izvērtēšana notiek Kriminālprocesa likumā paredzētajā kārtībā. Savukārt kriminālprocesuāli lēmumi nav atzīstami par administratīvajiem aktiem, kā to *expressis verbis* noteic Administratīvā procesa likuma 1.panta trešās daļas 5.punkts. Tas nozīmē, ka šāds lēmums nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā, kā tas izriet no Administratīvā procesa likuma 103.panta un 184.panta normām.

Otrkārt, norādītās pieteicēja iebildes pretēji pieteicēja viedoklim nepierāda Inspekcijas rīcības prettiesiskumu, Inspekcijai izskatot pieteicēja iesniegumus un sniedzot uz tiem atbildes, jo šās iebildes vispār nav vērstas pret Inspekcijas rīcību un tās pieņemtajiem lēmumiem.

[12] Apkopojot iepriekš konstatēto un secināto, tiesa atzīst, ka Inspekcijas faktiskā rīcība, izskatot pieteicēja 2013.gada 14.janvāra iesniegumu, ir atzīstama par tiesisku, jo Inspekcija likumā noteiktajā termiņā pieteicējam atbildi ir sniegusi pēc būtības.

[13] Pieteicējs pieteikumā ir izteicis arī prasījumu par morālā kaitējuma atlīdzinājumu 10 000 latu apmērā. Šāds pieteicēja prasījums vērtēts Veselības ministrijas 2013.gada 30.janvāra lēmumā Nr.01-20fiz.15/443 un 2013.gada 21.maija lēmumā Nr.01-20fiz.15/2022, ar kuriem atzīts, ka pieteicēja prasījums par kaitējuma atlīdzinājumu nav apmierināms, jo Inspekcijas rīcība nav atzīstama par prettiesisku.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 92.pantu ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Vienlaikus saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 9.pantu morālais kaitējums šā likuma izpratnē ir fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums.

Tātad morālā kaitējuma atlīdzināšanas pamats ir iestādes faktiskā rīcība, kura izraisījusi būtisku un prettiesisku aizskārumu. Proti, par ciešanām morālā kaitējuma izpratnē ir atzīstama ne katra personas psiholoģiska neērtība, bet gan tikai tāda, kuru ir radījis būtisks un prettiesisks personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums.

Vērtējot, vai ar konkrēto faktisko rīcību pieteicējam ir nodarīts morāls kaitējums, tiesa ņem vērā, ka šajā gadījumā iestādes faktiskā rīcība bija tiesiska un ar šādu faktisko rīcību pieteicējam nav nodarīts viņa tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums (būtisks). Līdz ar to prasījums par atlīdzinājumu ir noraidāms.

[14] Rezumējot iepriekš konstatēto un secināto, tiesa pieteikumu atzīst par nepamatotu un noraidāmu.

[15] Saskaņā ar Iesniegumu likuma 10.panta otrās daļas otro teikumu Administratīvās rajona tiesas spriedums, izskatot pieteikumu par iestādes faktisko rīcību, nav pārsūdzams. Līdz ar to, pamatojoties uz norādīto tiesību normu, tiesas spriedums konkrētajā gadījumā nav pārsūdzams.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt pilnībā /pers. A/ pieteikumu par /inspekcija/ faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku, nesniedzot atbildi pēc būtības uz /pers. A/2013.gada 14.janvāra iesniegumu par /inspekcija/ 3.ekspertu daļas 2012.gada 19.decembra atzinumu Nr.10750/1553/5.3-1 „/pers. A/ veselības aprūpi no 10.04.2010." un morālā kaitējuma 10000 latu atlīdzinājumu.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese D.Makarova